

24.9.2019

FIVA 6/01.00/2019

Vakuutusvalvonta

Julkinen

Palaute määräysten ja ohjeiden muutoksista 6/2015 Henki- ja vahinkovakuutusyhtiön toiminnan aloittaminen ja hallintojärjestelmä

Viittaus	Kommentit perusteluineen (ja mahdollinen muotoiluehdotus)	Finanssivalvonnan vastaus
Sosiaali- ja terveysministeriö Yleiset kommentit	Sosiaali- ja terveysministeriö pitää muutosehdotuksia yleisesti ottaen hyvinä ja kannatettavina. Muutosehdotukset selventävä määräysten ja ohjeiden sisältöä nykyisestä sekä yhdenmukaistavat sisältöä muiden rahoitus- ja vakuutuslalla viime vuosina annettujen säännösten ja määräysten kanssa, erityisesti vakuutusten tarjoamisesta annetun lainsäädännön kanssa.	
Sosiaali- ja terveysministeriö Määrysten ja ohjeiden luku 2	STM toteaa, että luvussa 2.5 on mainittu EIOPA:n antamat hallintojärjestelmää koskevat ohjeet. Niiden velvoittavuuden aste saattaa pelkän maininnan johdosta jäädä tässä yhteydessä epäselväksi. Kohtaan voitaisiin lisätä, että Finanssivalvonta suosittaa, että näiden ohjeiden soveltamisalaan kuuluvat yhteisöt noudattavat mainittuja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ohjeen ohjeita siltä osin kuin ne on osoitettu valvottaville. EIOPA:n ohjeet ovat saatavilla osoitteesta Finanssivalvonta.fi. (vrt. Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 9/2015, luku 5)	Finanssivalvonta (Fiva) on lisännyt kohtaan 2.5. viittauksen Fivan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin 9/2015 Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöt, Solvenssi II-ohjeet II osa, muu kuin raportointi koskevat ohjeet. Kyseisillä määräyksillä ja ohjeilla on saatettu voimaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) antamat Hallintojärjestelmää koskevat ohjeet (EIOPA-BoS-14/253 FI) osana Fivan määräys ja ohjekokoelmaa.
Sosiaali- ja terveysministeriö Määrysten ja ohjeiden luku 4	STM toteaa, että luvussa 4.1 (kohta 4) on mainittu, että toimiluvan myöntämisen edellytyksistä on säädetty VYL 2 luvun 6 §:ssä. Tämä informatiivinen lisäys on sinänsä oikein. STM kiinnittää huomiota kuitenkin siihen, että edellytyksistä ja niiden täyttymättä	Fiva on ottanut lausunnon huomioon ja muokannut tekstiä sen mukaisesti.

24.9.2019

FIVA 6/01.00/2019

Vakuutusvalvonta

Julkinen

	<p>jäämisestä on säädetty myös VYL 2 luvun 7 ja 8 §:ssä.</p> <p>Tämä huomio on merkityksellinen siinä mielessä, että jäljempänä ohjeiden kohdan 5 johdantokappaleeseen ehdotetussa lisäyksessä viitataan vain VYL 2 luvun 6 §:n edellytyksiin, mutta alempana oleviin pallukoihin sisältyvät merkittävää sidonnaisuutta koskevat seikat sisältyvät VYL 2 luvun 8 §:ään. Lisäksi pallukoiden viimeinen kohta (yhteisö täyttää muut laissa asetetut vaatimukset) kattaa muitakin seikkoja kuin VYL 2 luvussa säädettyjä seikkoja. STM ehdottaa harkitsemaan kohdan 5 johdantokappaleeseen ehdotetun lisäyksen täsmentämistä tai poistamista.</p> <p>STM mainitsee, että luvussa 4.2 (kohta 14) mainittu Finanssivalvonnan Toimiluvat ja rekisteröinti - verkkosivusto osoite on lukijalle hyödyllinen, mutta tarkka internetiosoite ei kuitenkaan vaikuta johtavan oikealle verkkosivulle. Tämä on ilmeisesti seurausta Finanssivalvonnan hiljattain tehdystä verkkosivustojen uudistuksesta. STM ehdottaa kohdassa mainitun internetosoitteen täsmentämistä tai poistamista.</p>	<p>Fiva on ottanut lausunnon huomioon ja muokannut tekstiä sen mukaisesti.</p> <p>Fiva on ottanut lausunnon huomioon ja muokannut tekstiä sen mukaisesti.</p>
Sosiaali- ja terveysministeriö Määräyksen ja ohjeiden luku 5	<p>STM toteaa, että lukuun 5.1 on lisätty uusi kohta, joka on sinänsä selventävä. Lisäyksen seurauksen on ilmeisesti jäänyt huomiotta, että määräysten uudessa kohdassa 6 viitataan samaan kohtaan 6. Uudessa kohdassa 6 pitäisi ilmeisesti viitata uuteen kohtaan 7.</p> <p>Luvun 5.1 uuden kohdan 10 ohjeen osalta olisi toivottavaa, että kohdan lisääminen perusteltaisiin, vaikka</p>	<p>Fiva on ottanut lausunnon huomioon ja muokannut tekstiä sen mukaisesti.</p>

24.9.2019

FIVA 6/01.00/2019

Vakuutusvalvonta

Julkinen

	ehdotettu lisäys sinänsä saattaakin olla tarpeellinen. STM mainitsee vielä, että kohdassa tarkoitettaneen compliance-toimintoa (korostettu compliance-sanan a-kirjain tässä).	Fiva pitää tärkeänä, että kun vakuutusyhtiöt aloittavat liittämis-toimintana yhteistyön muun toimialan toimijoiden kanssa, vakuutusyhtiöt samalla arvioivat kyseisen toiminnan sääntelymukaisuutta riittävän varhaisessa vaiheessa. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon vakuutusyhtiölain 2 luvun 16 § ja 17 §:n vakuutusyhtiölle asettamat edellytykset. Asian merkitys korostuu, mitä laajemmasta ja monimuotoisemmasta yhteistyöstä on kyse. Fivan suositteleman compliance-arvion sisältöön vaikuttaa tapauskohtaisesti kyseisen liittämis-toiminnan merkittävyys, laatu ja laajuus.
Sosiaali- ja terveysministeriö Määrysten ja ohjeiden luku 6	STM toteaa, että luvussa 6.2 kohdassa 16 on päivitetty viittaus määräysten jälkeen annettuun lakiin 444/2017. Kohdassa voitaisiin vielä tarkentaa, että mainitusta laista käytetään jäljempänä nimekettä rahanpesulaki, johon viitataan tarkentamatta luvun kohdassa 18.	Fiva on ottanut lausunnon huomioon ja muokannut tekstiä sen mukaisesti.
Sosiaali- ja terveysministeriö Määrysten ja ohjeiden luku 9	STM toteaa, että luvun 9.2 kohtaan 3 on lisätty uusi toinen virke, jossa kerrotaan varajäseneneen sovellettavista säännöksistä. Lisäys on sinänsä hyväksyttävä. Lisäyksen johdosta kuitenkin seuraavassa virkkeessä (ilmoituksessa on esitettävä selvitys siitä, että hallituksen jäsenet täyttävät pykälän 1-3 momentin mukaiset vaatimukset, on jäänyt epäselväksi, mihin pykälään siinä viitataan (pykälän-sanana korostus tässä). Aikaisemmin on viitattu VYL 6 luvun 4 §:ään, nyt viittaus näyttäisi koskevan lisätyssä virkkeessä mainittua 3 §:ää. STM ehdottaa viittauksen täsmentämistä 4 §:ään alkuperäistä tarkoitusta vastaavasti.	Fiva on ottanut lausunnon huomioon ja muokannut tekstiä sen mukaisesti.

24.9.2019

FIVA 6/01.00/2019

Vakuutusvalvonta

Julkinen

	<p>STM toteaa, että luvun 9.2 kohtaan 4 on lisätty uusi neljäs virke ja kohtaan 5 uusi kappale, joissa selvennetään Finanssivalvonnan tulkintaa siitä, että ilmoitusvelvollisuus koskee myös ulkoistettuja toimintoja. Finanssivalvonnan tulkinta saa tukea VYL 6 luvun 9 §:stä ja sen esitöistä sekä 16 §:n 1 momentista. VYL 6 luvun 9 §:n 3 momentin mukaan vakuutusyhtiön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on esitettävä selvitys siitä, että keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt ovat sopivia ja luotettavia. Pykälän yksityiskohtaisten perusteluiden (HE 83/2013 vp, s. 18/II) mukaan ehdotettavasta uudesta 16 §:stä seuraa, että vakuutusyhtiön on riittävällä tavalla varmistettava, että myös ulkoistetuista toiminnoista vastaavat henkilöt täyttävät kelpoisuusvaatimukset. Puolestaan VYL 6 luvun 16 §:n 3 momentin mukaan vakuutusyhtiö, joka on ulkoistanut toimintojaan tai tehtäviään, on ulkoistamisesta huolimatta vastuussa lain ja lakia alemmanasteisten säännösten ja määräysten mukaisista velvoitteista. STM toteaa, että näiden säännösten tarkoitus on, että ilmoitusvelvollisuus kohdistuu myös tosiasiallisiin palveluntarjoajalla keskeisistä toiminnoista vastaaviin henkilöihin. Toisenlainen tulkinta avaisi mahdollisuuden esimerkiksi muodollisten bulvaanirakenteiden syntymiseen, mikä ei ole lainsäädännön tarkoitus.</p> <p>STM kiinnittää huomioita siihen, että luvun 9.2 kohtaan 7 on lisätty määräys siitä, ilmoitusvelvollisen on</p>	<p>Finanssivalvonta on tulkinnut kyseistä sääntelyä vastaavalla tavalla kuin ministeriö. Tulkinta vastaa myös mm. EIOPAn tulkintaa (EIOPA public reports: 11.2018, Peer Review of Key functions). Määräysten ja ohjeiden muutoksilla on selkeytetty sääntelyä.</p>
--	---	--

24.9.2019

FIVA 6/01.00/2019

Vakuutusvalvonta

Julkinen

	<p>ilmoitettava, jos henkilön sopivuus- ja luotettavuusedellytykset kyseenalaistuvat. STM:n käsityksen mukaan kyseenalaistuminen-sana ei kuulu tavanomaiseen laki- tai määräyskieleen eikä se ole riittävän tarkkarajainen. Sen seurauksena näyttäisi olevan epäselvää, milloin ilmoitusvelvollisuus syntyy: tuleeko ilmoitusvelvollisen ilmoittaa asiasta jo ennalta pelkän perustellun epäilyn perusteella vai vasta edellytysten tultua täyttämättä jäädyiksi? Solvenssi II -direktiivin (2009/138/EY) 42 artiklan 3 kohta ja VYL 6 luvun 9 §:n 3 momentin esityöt viittaisivat tilanteeseen, jossa ensin on todettava edellytysten täyttämättä jääminen, jonka jälkeen henkilö vaihdetaan ja ilmoitusvelvollisuus syntyy. VYL 6 luvun 9 §:n 3 momentin sanamuodon voidaan katsoa kuitenkin kattavan muitakin tilanteita.</p> <p>STM ehdottaa lisätyn määräyksen täsmentämistä esimerkiksi seuraavasti: ”Ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava [---], jos on syytä epäillä / jos on todettu, että ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan henkilön sopivuus- ja luotettavuusedellytykset eivät täyty. (Annettu ---, annettu-sanan toisen tkirjaimen korostus tässä)”</p> <p>STM toteaa vielä, että luvun 9.2. kohdan ohjeessa 11 voitaisiin täsmentää, että ilmoitus toimitettaisiin nimenaan Finanssivalvonnalle (keltainen ja alleviivattu toimitettaisiin-sanan päätteen korostus tässä). Näin varsinaisessa ohjeessakin tulisi täysin selkeäksi se, mille viranomaiselle ilmoitus on tarkoitus toimittaa.</p>	<p>Fiva on ottanut lausunnon huomioon ja muokannut tekstiä sen mukaisesti.</p> <p>Fiva on ottanut lausunnon huomioon ja muokannut tekstiä sen mukaisesti.</p>
--	--	---

24.9.2019

FIVA 6/01.00/2019

Vakuutusvalvonta

Julkinen

<p>Sosiaali- ja terveysministeriö MUUTA</p>	<p>Muut havaitut, vähäiset ja tekniset korjausehdotukset</p> <ul style="list-style-type: none"> - luku 6.1, kohta 9: minimutkaisuuteen -> monimutkaisuuteen - luku 9.1, kohta 1: luettavuudesta -> luotettavuudesta - luku 9.1, kohta 4: koskeen -> koskee - luku 9.1, kohta 10, kolmas pallukka: ”tehtävä, johon henkilö on nimetty, sekä [---] ” (upotettua sivulausetta osoittavan pilkun korostus tässä) - luku 16, toinen kappale: kohtaan 9 -> lukuun 9. 	<p>Fiva on ottanut lausunnon huomioon ja muokannut tekstiä sen mukaisesti.</p>
<p>Finanssiala Ry Määräykset ja ohjeet Kohta 9; Sopivuus- ja luotettavuusilmoitukset 9.2.4</p>	<p>FA pitää tarpeettomana ja käytännössä ongelmallisenä sitä, että sopivuus- ja luotettavuusilmoitusten tekemisvelvollisuus ulotetaan koskemaan myös ulkoistettua toimintaa hoitavan yrityksen keskeisestä toiminnasta vastaavaa henkilöä.</p> <p>Vakuutusyhtiö vastaa ulkoistetusta toiminnasta ja sillä tulee olla ulkoistetusta toiminnasta vastaava henkilö, jonka sopivuudesta ja luotettavuudesta on tehtävä ilmoitus kohdan 9.2.5 mukaan. Tämän tulisi riittää. Lisäksi on huomattava, että vakuutusyhtiön ei ole käytännössä aina mahdollista olla selvillä ulkoisen palveluntarjoajan nimitysprosessista siten, että ilmoitukset pysyttäisiin hoitamaan määräyksen 9.2.5. tai suosituksen 9.2.10 mukaisesti hyvissä ajoin ennen nimitystä.</p>	<p>Fiva viittaa siihen, mitä asiasta on edellä ministeriön antaman lausunnon osalta todettu. Vakuutusyhtiölain 6 luvun 9 §:n mukaisesti vakuutusyhtiön keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt kuuluvat sopivuus- ja luotettavuus -ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Fiva pitää tärkeänä, että sopivuus- ja luotettavuusarviointi kohdistuu niihin henkilöihin, jotka tosiasialla ovat kyseisestä keskeisestä toiminnasta vastaavia. Näin ollen Fiva katsoo, että ilmoitusvelvollisuuden tulee kohdistua myös henkilöön, joka työskentelee ulkoistetun palveluntarjoajan palveluksessa nimetynä vakuutusyhtiön keskeisestä toiminnasta vastaavaksi. Tulkinta vastaa myös mm. EIOPAn tulkintaan (EIOPA public reports: 11.2018, Peer Review of Key functions).</p>

24.9.2019

FIVA 6/01.00/2019

Vakuutusvalvonta

Julkinen

<p>Finanssiala Ry Määräykset ja ohjeet Kohta 9; Sopivuus- ja luotettavuusilmoitukset 9.2.5 ja 9.2.11</p>	<p>FA esittää, että kohdan 9.2.5 määräaika muotoillaan selkeämmin, esimerkiksi seuraavasti:” ...viipymättä, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa nimityspäätöksestä”.</p> <p>Kohdassa 9.2.11 puolestaan suositellaan, että ilmoitus olisi tehtävä hyvissä ajoin ennen nimityspäätöksen tekemistä tai ennen kuin nimitettävä henkilö ottaa uuden tehtävän vastaan.</p> <p>Valvottavan kannalta kaksi samaa aihetta koskevaa eri kohtaa erilaisine määräaikoineen aiheuttavat epäselvyyttä. Kohdan 5 noudattaminen täyttää lain vaatimukset, mutta suosituksen mukaan se ei olisi kuitenkaan riittävä. Lisäksi tulisi ottaa huomioon, että nimitysesitykset valmistuvat usein melko loppuvaiheessa ennen päätöksentekoa, jolloin ei ole mahdollista noudattaa suositusta ja tehdä ilmoitusta hyvissä ajoin ennen nimityspäätöksen tekemistä.</p>	<p>Fiva on ottanut lausunnon huomioon ja muokannut tekstiä sen mukaisesti.</p> <p>Fiva on selkeyttänyt tekstiä.</p>
<p>Finanssiala Ry Määräykset ja ohjeet Kohta 9; Sopivuus- ja luotettavuusilmoitukset 9.2.7</p>	<p>Tämä kohta kaipaa uutta muotoilua, koska ei ole selvää, mitä tarkoitetaan sopivuus- ja luotettavuusedellytysten kyseenalaistumisella. On selvää, että ilmoitus on tehtävä, jos edellytykset eivät enää täyty, mutta käsite kyseenalaistuminen on hankala.</p>	<p>Fiva on ottanut lausunnon huomioon ja muokannut tekstiä sen mukaisesti.</p>
<p>Finanssiala Ry Määräykset ja ohjeet Kohta 9; Sopivuus- ja luotettavuusilmoitukset 9.2.10</p>	<p>Kohdan 9.2.10 lisämääräykset sivun 28 puolivälistä alkaen mm. sopivuus- ja luotettavuusarvioinnin perusteluista, eturistiriitatilanteiden kartoittamisesta ja henkilön ajankäytön arvioinnista eivät vakuutusyhtiöiden osalta perustu vakuutusalan sääntelyyn, vaan ne on kopioitu rahoitusalan sääntelyä koskevista määräyksistä.</p>	<p>Fiva toteaa, että Finanssiala Ry:n (FA) lausunnossa todetut kohdan 9.2.10 uudet määräykset perustuvat voimassa olevaan vakuutusyhtiöitä velvoittavaan sääntelyyn. Fiva katsoo, että tältä osin sääntelyn määrä ei lisäännä. Kuten FA lausunnossaan toteaa, vastaavia sääntöksiä on myös esimerkiksi rahoitus- alalla.</p>

24.9.2019

FIVA 6/01.00/2019

Vakuutusvalvonta

Julkinen

	<p>Näitä ei tämän vuoksi tule ainakaan sitovina määräyksiä ulottaa koskemaan vakuutusyhtiöitä.</p>	<p>Fiva ottaa käyttöön uudet sopivuus- ja luotettavuus-ilmoituslomakkeet samassa yhteydessä, kun muutetut määräykset ja ohjeet tulevat voimaan. Uusissa lomakkeissa on selkeyden vuoksi täyttöohjeet muun muassa uusien määrästen osalta.</p> <p>Komission delegoidussa asetuksessa (EU, 2015/35, komission asetus) on säännöksiä, joiden mukaisesti vakuutusyhtiöiden on arvioitava henkilöiden sopivuutta ja luotettavuutta. Säännösten mukaisella arvionnilla vakuutusyhtiöiden tulee varmistaa, että tehtäviin nimitettävät henkilöt ovat jatkuvasti edellytysten mukaisesti kyseiseen tehtävään sopivia ja luotettavia.</p> <p>Fiva katsoo, että vakuutusyhtiöiden tekemällä omalla arvioinnilla ja varmistamisella on tärkeä merkitys erityisesti yksittäisen henkilön nimitysvaiheessa. Uusilla määräyksillä vakuutusyhtiöiden arviointi kytketään ajallisesti osaksi Fivalle toimitettavaa ilmoitusmenettelyä. Fiva katsoo, että tämä lisää merkittävästi käytössä olevaa tietoa nimitettävän henkilön soveltuvuudesta sekä kertoo siitä, miten vakuutusyhtiö itse perustelee nimitystä.</p>
--	--	--

		<p>Komission asetuksessa säädetään muun muassa seuraavaa:</p> <p>1. Sopivuus- ja luotettavuusvaatimukset</p> <p>artikla 273</p> <p>kohta 2 ”Henkilön <u>sopivuutta koskevaan arviointiin on sisällyttävä arviointi</u> kyseisen henkilön ammatillisesta ja muodollisesta pätevyydestä sekä vakuutustoimialaa, muita rahoitustoimialoja ja muuta liiketoimintaa koskevista tiedoista ja kokemuksesta ”</p> <p>kohta 3 ”Hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenen sopivuutta koskevassa <u>arviointissa on otettava huomioon yksittäisille jäsenille kohdistetut vastuut</u>, jotta voidaan varmistaa pätevyyksien, tietojen ja asiaankuuluvan kokemuksen asianmukainen monimuotoisuus, jolla varmistetaan yrityksen ammattimainen johtaminen ja valvonta” <i>=vakuutusyhtiön arvio henkilön sopivuudesta</i></p>
--	--	--

kohta 4 . ”Arviointiin henkilön luotettavuudesta on sisällyttävä kyseisen henkilön rehellisyyttä ja taloudellista vakautta koskeva avio = vakuutusyhtiön arvio henkilön luotettavuudesta

2. artikla 258 yleiset hallintovaatimukset, kohta 1 g) vakuutusyhtiön tulee ”varmistaa, että monien tehtävien antaminen yksilöille ja organisaatioyksiköille ei estä, tai ei todennäköisesti estä, kyseisiä henkilöitä hoitamasta jotakin yksittäistä toimintoa järkevällä, rehellisellä ja objektiivisella tavalla”;
= vakuutusyhtiön arvio henkilön ajankäytöstä

3. artikla 258 kohta 5 ”varmistettava, että niillä on tehokkaat prosessit ja menettelyt eturistiriitojen välttämiseksi ja että potentiaaliset eturistiriitojen lähteet tunnistetaan ja että yrityksellä on menettelyt, joilla varmistetaan, että yrityksen strategioiden ja toimintaperiaatteiden toteuttamiseen osallistuvat henkilöt ymmärtävät, mistä eturistiriitoja voisi syntyä ja millä tavoin tällaisia eturistiriitoja on käsiteltävä

sekä artikla 268 Vakuutusakuutusyritysten ”on yhdistettävä toiminnot ja niihin liittyvät raportointisuhteet organisaatioonsa tavalla, joka varmistaa, että kukin toiminto on vapaa

24.9.2019

FIVA 6/01.00/2019

Vakuutusvalvonta

Julkinen

		sellaisista vaikutteista, jotka voivat vaarantaa toiminnon kyvyn hoitaa tehtäviään objektiivisesti, rehellisesti ja itsenäisesti”. = vakuutusyhtiön arvio mahdollisista eturistiriidoista